

Zakon o nasljeđivanju

Drage čitateljke i čitaoci!

Tekstom, objavljenim u posljednjem broju, zaokružio sam temu radnog prava. Sada bih krenuo u prezentiranje jedne nove oblasti, a to su pitanja vezana za nasljedno pravo.

Nasljedno pravo se bavi pitanjem, šta se, nakon smrti jednog čovjeka, događa sa njegovom imovinom, dakle njegovim pravima, ali i njegovim obavezama. U suštini, austrijsko nasljedno pravo ostavlja svakom pojedincu mogućnost, da sam odluči, šta će se dogoditi sa njegovom imovinom, nakon njegove smrti. Ostavilac može da raspolaže imovinom posljednjom izjavom volje (testament, legat) datoj u formi, koja je strogo određena zakonom, ili putem ugovora o nasljeđivanju.

Najčešće korištena forma testamenta je testament napisan vlastitom rukom. Zakonom je predviđeno, da je testament važeći, ako je svojeručno napisan i potpisan, od strane ostavioca. Testament, sačinjen na drugi način, treba da sadrži posljednju izjavu volje ostavioca i da bude potpisan njegovom rukom, kao i od strane tri svjedoka, kao i izjavu ostavioca, datu pred svjedocima, da je to njegova posljednja izjava volje. Za sačinjavanje usmenog testamenta potrebna su također tri svjedoka, koja, poslije smrti ostavioca, treba da pod zakletvom potvrde njegovu posljednju izjavu volje. Pored ovakve forme privatnog testamenta, testament se može sačiniti i u formi u takozvanog javnog testamenta, koji se sačinjava u sudu, ili kod notara, putem usmene izjave volje i predajom dokumenata.

Nisu rijetki slučajevi, da jedna osoba premine, a da prethodno nije sačinila posljednju izjavu volje, tj. kako da se postupa sa njenom imovinom, poslije njene smrti. U slučaju, da nije sačinjen nikakav testament, primjenjuju se odredbe o zakonskom nasljeđivanju. Zakon o nasljeđivanju reguliše, dakle, podjelu zaostavštine i pri tom kao orijentacija služi hipotetička volja ostavioca.

Tada se polazi od pretpostavke, kako bi ostavilac podijelio svoju zaostavštinu: na bračnog druga i bliže srodnike. Zakonodavac je predvidio takozvani *Parantelen-system*, tj. sistem srodstva u uspravnoj liniji, kao i ostala rješenja, ukoliko se ovaj sistem ne može primijeniti u konkretnom slučaju. Pravo ostavioca na raspo-

laganje imovinom putem testamenta, ograničeno je kroz tzv. nužno zakonsko nasljeđivanje. Ostavilac je po ovom osnovu obavezan, da supruzi, ili djeci, ostavi nužni nasljedni dio. Svako dijete, ili bračni drug, ima pravo da naslijedi polovinu od onoga, što bi naslijedili kao zakonski nasljednici. U suštini, pravo na nužni nasljedni dio ima onaj nasljednik, (u slučaju da nije sačinjen testament), koji je zakonom predviđen kao nasljednik. Iz toga prozilazi, ukoliko ostavilac ispusti u testamentu bračnog druga, ili djecu, onda se testament koriguje u pravcu, da ta osoba dobija svoj nužni nasljedni dio. Jedna od osnovnih postavki u ovoj oblasti prava je, da niko ne može samovoljno da preuzme naslijeđe u posjed. Sud mora da u zakonskom postupku, u kojem učestvuje i notar kao sudski komesar, utvrdi nasljedno pravo, te omogućiti prelazak nasljedstva u posjed nasljednika. Prije preuzimanja naslijeđa od strane nasljednika, ovaj je obavezan da u sudu da tzv. nasljedničku izjavu. Nasljednik treba da da neopozivu izjavu u sudu, da li želi da preuzme naslijeđe. Pri tom postoji razlika između uslovnog i bezuslovnog preuzimanja zaostavštine. Kod uslovne izjave o preuzimanju naslijeđa, nasljednik garantuje za dugove ostavioca u ograničenom obimu.

Doduše, on garantuje lično, ali do vriednosti zaostavštine. Uslovna izjava o preuzimanju naslijeđa je, dakle, preuzimanje naslijeđa uz ograničeno preuzimanje odgovornosti. Kod davanja bezuslovne nasljedničke izjave, nasljednik preuzima obaveze vezane za nasljedstvo neograničeno i garantuje svom svojom imovinom. Ukoliko se zaostavština nalazi u više zemalja,

primjenjuje se internacionalno privatno pravo, kao i međudržavni ugovori, ukoliko takvi postoje. Tako će se, primjera radi, kada je u pitanju državljanin neke od republika bivše Jugoslavije, primjenjivati državni ugovor sa dotičnom državom, po pitanju zaostavštine. U suštini se primjenjuje *Personalstatut*, tj. pravo države, čiji je državljanin bio ostavilac. Ukoliko strani državljanin treba da naslijedi nekretninu koja se nalazi u Austriji, to se u ostavinskom postupku, koji se vodi u Austriji, treba da primjeni zakon one države čiji je on državljanin. Pokretna imovina stranog državljanina

podložna je sudstvu zemlje iz koje osoba dolazi (čiji j državljanin), ali se može izvršiti obezbjeđivanje imovine putem austrijskog suda.

Ukoliko je ostavilac domaći (austrijski) državljanin, to je za nasljedni postupak, po pitanji pokretne i nepokretne imovine u Austriji, nadležan austrijski sud, ali ne i za nekretnine u inostranstvu. Za ove nekretnine, ostavinski postupak će se voditi u zemlji, u kojoj se nekretnine nalaze (ukoliko propisima te zemlje nije drugačije regulisano), ali će se primjenjivati austrijski propisi. Dakle, ukoliko Austrijanac ima nepokretnu imovinu u nekoj drugoj zemlji, ostavinski postupak se vodi u toj drugoj zemlji, ali se primjenjuju austrijski propisi. Ukoliko je ostavilac strani državljanin, koji je boravio u Austriji, a koji ima nepokretnu imovinu u stranoj državi, u tom slučaju je za vođenje ostavinskog postupka nadležan sud dotične strane države, a u postupku se primjenjuju propisi te države. Moram primijetiti, na kraju, da su (prije svega sa drugim državama) sklopljeni mnogobrojni ugovori, kojima su predviđeni izuzeci od gore navedenih pravila, te je uputno da se, za sva pitanja, vezana za nasljedno pravo, posavjetujete sa advokatom.

Takođe, pošto je sačinjavanje testamenta povezano sa mnogobrojnim pravnim problemima, to bi bilo dobro, da se i za to obratite advokatu, kao i po pitanju poreskih olakšica vezanih za preuzimanje nasljedstva.

Mag. Michael Warzecha
Rechtsanwalt/Advokat

**SAVETOVANJE NA VAŠEM
MATERNJEM JEZIKU**

- Pravo boravka
- Radno pravo
- Stambeni/Vlasnički odnosi
- Privredno pravo (osnivanje firmi u Austriji i domovini)
- Porodično pravo (razvodi, usvajanja i sl.)
- KRIVIČNI POSTUPCI

Stubenring 4, A-1010 Wien
Tel. +43/1/513 95 66
Fax. +43/1/512 59 46